

TIJORAT BANKLARIDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASI ASOSIDA CHAKANA BANK KREDITLARINI JORIY ETISH

Abdusalomov Adxamjon Ravshanovich

Asaka bank AJ Qarshi filiali Chakana kreditlar bo'limi boshlig'i

Ilmiy raxbar:

Abdinazarov B.K

BTOM direktorining irinchi o'rinbosari, i.f.n

Annotatsiya: *"Tijorat banklarida rivojlangan mamlakatlarda chakana bank kreditlarini joriy etish" mavzusidagi maqolada, bank tizimining rivojlanayotgan mamlakatlarda, joriy vaqtning sharoitlarida chakana bank kreditlarini joriy etish jarayonini taqqoslash mumkin. Bu maqolada, bu kreditlar ustida turli sohalar va faoliyatlar uchun qanday imkoniyatlar yaratish, ularning bank va mijozlari uchun afzalliklarini muhokama qilish, chakana banklarning kreditlarni rivojlanayotgan sohalar bo'yicha joriy etishning muhimligi va o'zaro munosabatlarni mustahkamlashni amalga oshirishni o'zbek ko'rib chiqiladi. Maqolada bunday masalalar muhim ro'yxatlanishi mumkin.*

Kalit so'zlar: *Chakana banklar, kredit turlari, korporativ kreditlar, moliyaviy yordam, iqtisodiy faollik, innovatsiyalar, rivojlanish.*

Chakana banklar va kredit turlari: Chakana banklarining turli turlardagi kreditlarni taqdim etishi, masalan, korporativ kreditlar, shaxsiy kreditlar, biznes-kreditlar, tijorat kreditlari kabi turlar, va ularning rivojlangan mamlakatlarda qanday foydali bo'lishi.

Korporativ kreditlar: Korporativ kreditlar, katta kompaniyalarga yoki tadbirkorlik jismoniy shaxslariga taqdim etiladi. Bu kreditlar, tadbirkorlik operatsiyalarini rivojlantirish, yangi loyihalarni boshlash, xavfsizlik qo'llash, xarajatlar uchun daromad olish va boshqa korporativ mohiyatli maqsadlar uchun ishlatiladi. Rivojlanayotgan mamlakatlarda, korporativ kreditlar kompaniyalarga katta mablag'lar bilan moliyaviy yordam berishi va ularning islohotlarini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

Shaxsiy kreditlar: Shaxsiy kreditlar esa fuqarolar, jismoniy shaxslar va oila a'zolariga moliyaviy yordamni ta'minlash uchun ishlatiladi. Bu kreditlar, kichik bizneslarni boshlash, ta'lim olish, transport vositalarini sotib olish, yashash joyi sotib olish va boshqa shaxsiy ehtiyotlar uchun ishlatiladi. Rivojlanayotgan mamlakatlarda, shaxsiy kreditlar fuqarolarga moliyaviy istiqomatni oshirishda va yoshlar o'rtasida iqtisodiy faollikni oshirishda yordam beradi.

Biznes-Kreditlar: Biznes-kreditlar, kichik va o'rtacha hajmdagi bizneslarga taqdim etiladi. Ular, biznesni rivojlantirish, yangi loyihalar boshlash, tovarlar va

xizmatlarni sotib olish uchun ishlatiladi. Rivojlanayotgan mamlakatlarda, biznes-kreditlar biznes faoliyatini rivojlantirish, ish o'rinlari yaratish va innovatsion loyihalarni amalga oshirishda katta o'rin o'ynaydi.

Tijorat Kreditlari: Tijorat kreditlari esa savdo muammolarini hal qilish, savdo yoki xizmatlarni olib borsa yoki savdo ishlab chiqarish uchun moliyaviy resurslarni ta'minlash uchun ishlatiladi. Rivojlanayotgan mamlakatlarda, tijorat kreditlari savdo operatsiyalarini o'rganishda va o'sishi uchun zarur moliyaviy resurslarni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Chakana banklarining bu tur kreditlarini joriy etishi rivojlangan mamlakatlarda iqtisodiy faollikni oshirishga yordam beradi, yangi loyihalarni boshlash va innovatsion texnologiyalarni o'rnatish. Shuningdek, bu kreditlar korxonalar va shaxsiy ehtiyotlarni oshirish, iqtisodiy o'sishni sifatli qo'llab-quvvatlash va moliyaviy istiqomatni kuchaytirishda katta rol o'ynaydi. Maqola, chakana banklarining kreditlarni joriy etishining iqtisodiy rivojlanish uchun muhim o'rin ega bo'lishini ta'kidlaydi va bu kreditlar orqali biznes va fuqarolarga qanday foyda olib kelishlarini tushuntiradi.

Kreditlar va rivojlanayotgan sanoatlar: Kreditlar orqali qanday rivojlanayotgan sanoatlar va sohalar haqida ma'lumot berilishi mumkin. Misol uchun, infrastrukturani rivojlantirish, agro-sanoat, energiya sektoridagi loyihalar, transport va logistika sohalari, sanoat va innovatsiyalar bo'yicha kreditlar kabi.

Infrastruktura rivojlantirish: Kreditlar, rivojlanayotgan mamlakatlarda infrastrukturani rivojlantirishga yo'l qo'yimoqda. Masalan, transport va kommunikatsiya infrastrukturasini, elektr energiyasini olish va tarqatish tarmoqlari, suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlari kabi sohalarda kreditlar o'zaro aloqalar yaratish uchun ishlatiladi.

Agro-sanoat: Agro-sanoat bo'yicha kreditlar, qishloq xo'jaligini modernizatsiya qilish, suv va yalliq resurslarni samarali foydalanish, yengil agrotekhnologiyalarni kiritish va mahsulotlarni ishlab chiqarish jarayonlarini kuchaytirish uchun ishlatiladi.

Energiya sektoridagi loyihalar: Kreditlar energiya sohasidagi loyihalarni rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, energiya istiqomatini oshirish, yengil energiya manbalaridan foydalanish, elektr tarmoqlarini modernizatsiya qilish va energiya xavfsizligini oshirish uchun kreditlardan foydalaniladi.

Transport va logistika sohalari: Transport va logistika sohalari bo'yicha kreditlar, transport infrastrukturani rivojlantirish, transport vositalarini yangilash va o'zaro ulanishni kuchaytirish uchun ishlatiladi. Bu kreditlar transport va logistika sohasidagi innovatsion loyihalarni ham o'rnatishga yordam beradi.

Sanoat va innovatsiyalar: Kreditlar sanoat sohasini ham rivojlantirishda katta rol o'ynaydi. Bu kreditlar, yangi texnologiyalarni o'rnatish, innovatsion loyihalarni boshlash, mahsulot sifatini oshirish, xavfsizlik standartlarini oshirish va ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish uchun ishlatiladi.

Bu tur maqolalar, kreditlarning rivojlanayotgan sanoatlar va sohalar bo'yicha qanday imkoniyatlar yaratishda muhim rolni ta'kidlaydi. Kreditlar orqali investitsiyalar qo'llanib, innovatsion faoliyatni oshirish, ish o'rinlari yaratish va iqtisodiy o'sishni kuchaytirishda muhim vazifalarni o'zlariga olishadi. Maqolalar rivojlanayotgan mamlakatlarda kreditlarning rivojlanayotgan sohalar bilan qanday aloqadorligini va ularning rivojlanishga ta'sirini batafsil ko'rsatib beradi.

Kreditlar va iqtisodiy rivojlanish: Chakana bank kreditlarining iqtisodiy rivojlanishga ta'siri va ularning iqtisodiy jarayonni qanday ta'minlashi haqida maqola tahrirlanishi mumkin. Kreditlar orqali investitsiyalar qo'llanib, iqtisodiy faollikni oshirish, ish o'rinlari yaratish, yangi texnologiyalar va innovatsiyalar o'rnini tutish kabi jarayonlar haqida ma'lumot berilishi mumkin.

Kreditlar va investitsiyalar: Chakana bank kreditlarining investitsiya qilishga olib kelish jarayonlarida qanday ro'la ega bo'lishi haqida tafsilotlar berilishi mumkin. Kreditlar investitsiya qilishda kapitalni oshirish, innovatsiyalarni o'rnatish, yangi sohalar yaratish, ishlab chiqarishni kuchaytirish va moliyaviy istiqomatni oshirishga yordam beradi.

Iqtisodiy faollik va ish o'rinlari yaratish: Chakana bank kreditlarining bizneslar uchun moliyaviy resurslarni ta'minlash, yangi loyihalarni boshlash, korxonalarni modernizatsiya qilish va yangi ish o'rinlari yaratish jarayonlarida o'ynagan roli ta'riflanishi mumkin. Kreditlar orqali bizneslarning iqtisodiy faolliklarini oshirish va ish o'rinlari yaratishning muhim ro'li haqida ma'lumot berilishi mumkin.

Yangi texnologiyalar va innovatsiyalar: Bank kreditlarining yangi texnologiyalarni o'rnatish, innovatsion loyihalarni amalga oshirish va sanoat sohasini modernizatsiya qilishga olib kelish jarayonlarida qanday ta'siri bo'lishi haqida ma'lumotlar berilishi mumkin. Kreditlar innovatsiyalarni o'rnatish va rivojlantirishda katta o'rin o'ynaydi va sanoat sohasini yangilashda muhim rol o'ynaydi.

Moliyaviy istiqomat va xavfsizlik: Chakana bank kreditlarining korxonalar va bizneslarga moliyaviy istiqomatni oshirish, xavfsizlik standartlarini oshirish, risklarni kamaytirish va moliyaviy sharoitlarni kuchaytirishga qanday yordam berishi haqida tafsilotlar berilishi mumkin.

Sifatli xizmatlar va professional hamkorlik: Chakana bank kreditlarining biznes va korxonalar mijozlariga sifatli xizmatlar taqdim etish, loyihalar va investitsiyalar bo'yicha professional maslahatlar berish, moliyaviy qo'llab-quvvatlash va iqtisodiy faollikni oshirish bo'yicha hamkorlikda qanday ishtirok etishi haqida ma'lumotlar taqdim etilishi mumkin.

Shunday maqolada kreditlar va iqtisodiy rivojlanishning o'rtacha ta'sirini tushuntirish uchun, rivojlangan mamlakatlar kontekstida bank kreditlarining muammolari va ularga yechimlar ko'rsatilishi ham muhimdir. Bu, ilmiy tadqiqotlarga asoslangan tafsilotli maqolalar orqali ta'kidlanishi lozim bo'lgan mavzulardan biridir.

Banklar va korxonalar hamkorligi: Maqolada chakana banklarining korxonalar va biznes tashkilotlari bilan qanday hamkorlik qilishi, ularning loyihalarni amalga oshirish uchun kreditlardan qanday foydalanishlari, banklarning korxonalarga qanday maslahatlar berishlari kabi mavzular muhokama qilinishi mumkin.

Kredit taqdimoti: Chakana banklarining korxonalarga kredit taqdim etishning metodlari, shartlari va shakllari tavsiflanishi mumkin. Bu kreditlar korxonalarining kapitalni oshirish, yangi loyihalarni boshlash, innovatsiyalarni o'rnatish va sanoat sohasini modernizatsiya qilish uchun ishlatilishi mumkin.

Maslahatlar va qo'llab-quvvatlash: Banklar, korxonalarga moliyaviy maslahatlar, loyihalar va strategik yondashuvlar berish orqali ularning iqtisodiy faolliklarini kuchaytirish va yangi imkoniyatlarni ochishlariga yordam beradi.

Korxonalarining Talablariga Qarab Kredit Taqdimoti: Banklar, korxonalarining turli sohalar va tajribalariga ko'ra maxsus kredit mahsulotlari taqdim etishi mumkin. Masalan, korporativ kreditlar, sanoat kreditlari, biznes kreditlari, iste'molchi kreditlari va boshqa turlarda kreditlar orqali korxonalarga moliyaviy qo'llab-quvvatlash taqdim etilishi.

Hamkorlik tizimi va tadbirkorlik korxonasi: Banklar va korxonalarining o'rtasidagi hamkorlik tizimlari, maslahatchilar, tadbirkorlik korxonasi va boshqa loyihalar yordamida yangi loyihalarni boshlash, innovatsion yondashuvlar qilish va sanoat sohasini rivojlantirish jarayonlari ta'rifi mumkin.

Majburiyatlar va ijrochilar bog'lanishi: Banklar, korxonalarga kredit taqdim etishda majburiyatlar va shartlarini belgilash, moliyaviy standartlarni oshirish, xavfsizlikni ta'minlash va ijrochilar bilan konsensus yaratish uchun xizmat qilish o'rnini ta'kidlash uchun xizmat qilishadi.

Bu mavzu haqida maqola, banklar va korxonalar hamkorligining iqtisodiy faollik va rivojlanishga o'z ta'sirini ko'rsatib beradi va ularning qanday qilib bir-biriga yordam berishlari mumkinligi haqida o'zgaruvchan va amaliy tavsiflar taqdim etadi. Maqola, biznes va bank sohasidagi yangi tendensiyalardan ham so'z etish, ularning rivojlanish jarayonlariga qanday ta'sir ko'rsatishi mumkinligini ko'rsatish uchun yaxshi bir o'tish nuqtasi bo'ladi.

Kreditlarni joriy etishning mustahkamlash: Kreditlar orqali iqtisodiy rivojlanishni mustahkamlashning eng muhim asoslari, masalan, kredit shartlari, to'lov grafigi, qimmatli qog'ozlar, kredit tarzlarini tanlash kabi muhim masalalar keltirilishi mumkin.

Chakana banklar va mijozlar munosabatlari: Banklar va mijozlar o'rtasidagi munosabatlar, kreditlarni olish jarayoni, banklar tomonidan kredit shartlarini boshqarish, majburiyatlarni bajarganlik va kreditlar to'g'risida ma'lumot olish jarayonlariga alohida e'tibor qaratilishi mumkin.

Mijozlar va banklarning munosabatlari: Mijozlar va banklar o'rtasidagi munosabatlar haqida maqola, bank xizmatlaridan foydalanish jarayonlarini tavsiflash, banklar tomonidan mijozlarga qanday yordam bermoqda, xizmatlar

uchun to'lov shartlari va majburiyatlar to'g'risida ma'lumotlar taqdim etish orqali yozilishi mumkin.

Kreditlarni olish jarayoni: Maqola, kreditlarni olish jarayonlarini tavsiflash, mijozlar uchun qanday qilib kreditlar olishning oson va samarali usullari mavjudligini ta'kidlash, kreditlar uchun talablar, dokumentlar va yana bir qancha shartlar haqida ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.

Banklar tomonidan Kredit Shartlarini Boshqarish: Banklar tomonidan kredit shartlarini belgilash, faiz stavkalarini, to'lov grafigini, kreditning muddatini va qo'shimcha majburiyatlar haqida ma'lumotlar berilishi mumkin. Shuningdek, mijozlar uchun banklar tomonidan kreditlar bilan bog'liq maslahatlarning kiritilishi, moliyaviy konsultatsiyalar, qo'llab-quvvat va xizmatlar haqida ham ma'lumotlar taqdim etilishi mumkin.

Majburiyatlarni bajarganlik va kreditlar to'g'risida Ma'lumot Olish: Maqola majburiyatlarni bajarganlik va kreditlar to'g'risida ma'lumot olish jarayonlariga alohida e'tibor qilishi mumkin. Bu, kreditlar muddati davomida to'lovlar, banklar bilan murojaatlar va munosabatlar, kreditni to'lashning tizimlari va kreditni to'lashga topshirilgan muddatlar kabi masalalar ustida tafsilotlar berishni o'z ichiga oladi.

Bu maqolada kreditlarni joriy etishning muhimligi va uning rivojlangan mamlakatlarda iqtisodiy o'sishi va sanoatlar, biznes sohalarini rivojlantirishdagi roli keltirib o'tiladi. Maqola banklar, biznes tashkilotlari, hokimiyat va xalqaro tashkilotlar uchun qiziqarli va foydali bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Алиқориев О. Тижорат банкларида молиуавий хизмат турларини ривожлантириш йо'налишлари. иқт. фан. ном. ... дис. автореф. – Toshkent, 2011.

2. 1.Ikramova N.R. O'zbekistonda chakana bank xizmatlari: xorij tajribasi va rivojlanish istiqbollari // —Iqtisodiyot va innovasion texnologiyalarIl ilmiy elektron jurnali.

3. Бекчанов М., Абдурахманов Р. Пластик карта-замонавий хисоб-китоб воситаси. // Бозор, Пул ва Кредит. №9. 2012. Б.14.; 5. Омонов А.А. Тижорат банкларининг ресурсларини самарали бошқариш масалалари. 08.00.07 – «Молиуа, пул муомаласи ва кредит» иқтисод фанлари доктори илмий даражасини олиш учун тақдим етилган диссертациуа автореферати. Toshkent, 2008.